

Затверджено:
рішенням № 2 від 22.12.2018 року
сорокової сесії міської ради
сьомого скликання

МІСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ПРОГРАМА НА 2016 – 2021 РОКИ

місто Заводське
Лохвицького району
Полтавської області

Екологічна програма міста Заводське на 2016-2021 роки підготовлена на підставі діючого в Україні природоохоронного законодавства, нормативних актів Кабінету Міністрів України та орієнтована на виконання пріоритетних заходів, які визначені в Стратегічному плані розвитку міста на 2011-2020 роки, що спрямована на створення екологічно безпечних умов життєдіяльності населення міста.

При розробці Програми використані пропозиції Виконавчого комітету Заводської міської ради, депутатського корпусу міської ради.

Міська екологічна програма

Загальні відомості.

Термін екологія виник понад 100 років тому. Його ввів німецький біолог Ернст Гекель. У точному перекладі це слово означає „вчення про будинок” і характеризує взаємодію живих організмів з середовищем їхнього існування. До середини ХХ ст., у міру зростання техногенного навантаження, виникла нова проблема в науці – охорона навколишнього природного середовища, середовища в якому ми живемо, середовища з яким ми взаємодіємо, середовища від якого залежить наше здоров'я і життя.

Поєднання незайманості, безпеки навколишнього природного середовища, отримання від нього всіх благ, які покращують і роблять безпечним наше життя і є завданням цієї програми.

Проблеми і перспективи екологічного розвитку.

В останні десятиліття проблема охорони природи стала актуальною на всій планеті. Люди все більше почали усвідомлювати, що у світі, де так багато негараздів та стан довкілля надалі погіршується, неможливі здорове суспільство та економіка.

У містах для життя людини є все необхідне: житло, робота, транспорт, можливості для освіти. Проте природне середовище міста істотно змінене, що шкідливо відбивається на здоров'ї та самопочутті людей. Промисловість щороку викидає в атмосферу мільйони тонн твердих та газоподібних речовин. Стан атмосфери значно погіршується викидами в повітря великої кількості продуктів неповного згоряння палива з двигунів автотранспорту. Загалом, за даними ВООЗ, майже 700 млн. людей живе в умовах, де забруднення повітря небезпечно для здоров'я. Звідси і виникає потреба подихати свіжим тонізуючим повітрям, якого людині потрібно 15-20 кг на добу.

Актуальна для міст та промислових центрів ще одна проблема – шумове забруднення середовища. Боротьба з гуркотом, скреготом, свистом є тепер серйозним екологічним та соціальним питанням. Шум природного середовища – шелест дерев, дзюрчання струмка, спів птахів, звуки дощу – позитивно впливає на нервову систему, залози внутрішньої секреції, м'язи.

Найбільш активно поглинає звукові хвилі та знижує рівень шуму ліс. Він шкідливих для людини звуків не продукує, а навпаки, благотворно впливає на її слуховий апарат і психіку.

Загалом відпочинок серед природи компенсує багато негативних факторів міського середовища. Адже є тільки один спосіб співіснувати з природою – це пізнавати її закони і узгоджувати з ними свої дії. У протилежному випадку суспільству врешті загрожує глобальна екологічна катастрофа. Від розв'язання проблем екології та обґрунтованого і

ефективного природокористування залежать темпи економічного розвитку нашої держави та нашого міста зокрема.

Концепція стабілізації розвитку вимагає витрати частину суспільної праці на підтримку параметрів навколишнього середовища і на зміну виробничих процесів, які спричиняють негативний вплив на навколишнє середовище.

Мета і завдання програми.

Мета програми – проведення ефективної і цілеспрямованої діяльності організації і координації заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання і відтворення природних ресурсів на перспективу.

Програма покликана визначити стратегічні напрямки для покращення екологічної ситуації довкілля та розробити підходи і механізми розв'язання екологічних проблем міста Заводського.

Основним завданням є:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів та комплексів;
- обов'язковість екологічної експертизи;
- гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
- науково-обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;
- безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- зменшення на 70-75 % об'ємів скидів забруднюючих стічних вод у поверхні водойми всіма джерелами скидів, а особливо з об'єктів промислових підприємств та комунального господарства;
- зниження рівня забрудненості довкілля до допустимих санітарних норм за рахунок будівництва нових очисних споруд для стічних каналізаційних вод та за рахунок реконструкції підприємств, утилізації відходів виробництва, безперебійної і більш ефективної роботи пилегазоуловлюючого обладнання;

- проводити технічне переобладнання підприємств тільки після державної екологічної експертизи, забезпечення встановлення необхідного пилогазолуловлюючого обладнання;
- з метою забезпечення охорони підземних вод від забруднення посилити роботу по встановленню і дотриманню зон санітарної охорони водозаборів, своєчасному тампонажу недіючих свердловин;
- проведення комплексу робіт по впорядкуванню полігону твердих побутових відходів, по зменшенню його впливу на навколишнє природне середовище.

Вирішення висвітлених питань можливе лише при наявності фінансування Програми з державного, місцевого та міського бюджетів. З бюджету міста щороку на відповідно заплановані заходи планується виділяти необхідні кошти.

Характеристика міста

Заводське – промислове місто. На території міської ради знаходяться більше 200 суб'єктів підприємницької діяльності різних форм власності. В місті функціонує дві загальноосвітні школи, вечірня школа, професійно-технічне училище, аграрний технікум, два дошкільні заклади, два будинки культури, музична школа, дві бібліотеки, АЗПСМ №1 та №2, дві автозаправних станції та комунальний ринок.

Загальна площа складає 1259 га і ради 2107 га. В межах ради протікає дві річки: Артополот та Сула.

Чисельність населення міста на початок 2016 р. складає 8433 чол.

Стан навколишнього природного середовища міста

Нинішню екологічну ситуацію в місті можна характеризувати як складну. Забруднення ґрунту, водних джерел, атмосферного повітря досягло такого рівня, коли воно може негативно впливати на здоров'я людини, рослинний і тваринний світ.

Тому сьогодні особливої актуальності набуває питання захисту навколишнього природного середовища від антропогенного впливу.

Найбільшими забруднювачами земель міста є промислові підприємства, нафтогазові свердловини, населення міста.

Заводське КП «Комунсервіс» скидає рідкі побутові відходи, та ТзОВ «РАЙЗ-ЦУКОР» складає рідкі промислові відходи без очистки на поля фільтрації, які займають загальну площу - 7,3 га. Рідкі побутові та промислові відходи очищаються шляхом випаровування рідини в повітря та фільтрацію через ґрунт.

На території міста постійно виникають стихійні звалища безхазяйних відходів.

Частина орних земель ради роками не обробляється, забур'янюються. У м.Заводське на екологічну якість території у загальноміському масштабі

впливають такі головні складові: атмосферне, акустичне, електромагнітне забруднення та забруднення ґрунтів.

Атмосферне забруднення

Висока концентрація промисловості та інтенсивний рух транспорту призвели до створення в місті досить високого рівня атмосферного забруднення.

Головні джерела забруднення повітря: ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» для сушіння та зберігання зернових культур ПАТ «Компанія Райз», АТП «ТОВ Європа-Транс ЛТД» ТОВ «Лохвицький комбикормовий завод», ПАТ «Склоприлад», УАСП ТОВ «КАІС», ТОВ «Агросервіс», автотранспорт, котельні.

У великій кількості викидаються в атмосферу оксид та діоксид вуглецю з підприємств, котелень та автотранспорту.

Серед забруднюючих речовин також:

- оксид та діоксид азоту;
- сірчаний ангідрид;
- аміак;
- пил вапна, цукру, сухого жому, деревини, сміття зерна;
- сірчана, азотна, соляна кислоти;
- бензопирен ;
- мікроорганізми;
- ацетон;
- формальдегід.

ПАТ «Склоприлад», АТП «ТОВ Європа-Транс ЛТД», ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» , УАСП ТОВ «КАІС», ТОВ «Агросервіс», котельні знаходяться в центральній частині міста, поблизу житлової забудови.

Забруднювачами повітря та ґрунтів є очисні споруди, відстійники підприємств та КП «Комунсервіс».

Забруднення ґрунтів

Розгорнута система дослідження стану ґрунтів м.Заводське відсутня.

Електромагнітне забруднення

Головним серед джерел електромагнітного забруднення м.Заводського є лінії електропередач ВЛ-110 кВ та електростанція 110/6 кВ «Заводська».

В-1-110 кВ має охоронну зону 20 м в обидві сторони від проекції крайніх проводів, знаходиться серед житлової забудови.

Акустичне забруднення

Головними джерелами шуму в кварталах забудови м.Заводського є автомобільний транспорт, залізничний транспорт, ПАТ «Склоприлад»,

АТП «ТОВ Європа-Транс ЛТД», ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» , УАСП ТОВ «КАІС», ТОВ «Лохвицький комбікормовий завод».

Параметри вулиць, що використовуються як магістралі, не дозволяють захистити від шуму та забруднення прилеглу забудову.

Поліпшення санітарно-гігієнічних і проти епідеміологічних умов проживання населення.

За рахунок лабораторних досліджень сільськогосподарської продукції на вміст нітратів, встановлення суворого контролю за якістю питної води в колодязях, постійного розвитку (збільшення) мереж водопостачання в житловій зоні, забезпечення споживання населенням якісних продуктів харчування та питної води;

- підтримання житлових та промислових зон міста в належному санітарному стані;
- проводити заходи по запобіганню в місті створення умов для епізоотій;
- проводити санітарну вирубку дерев (сухих, вражених омелою, які загрожують життю людей та будівлям);
- проводити своєчасне виявлення та знищення бур'янів, особливо амброзії - полинолистої;
- через ТРК «Астра» періодично звертатись до населення з роз'ясненням про шкоду від спалювання бур'янів, листя, відходів сільськогосподарських рослин;
- своєчасно очищати та підтримувати в належному стані стічні канали;
- підтримувати в належному стані міський полігон твердих побутових відходів.
- Проводити профілактичні заходи по попередженню підтоплення будинків, особливо в весняний час.

Поводження з відходами

З метою зменшення впливу відходів на навколишнє природне середовище необхідно планомірно щороку запроваджувати заходи, які б могли зменшувати негативний вплив на повітря, воду, ґрунт.

Для цього необхідно:

- розробити схему санітарного очищення міста по маршрутах;
- організувати збирання і видалення побутових відходів, а також запровадити роздільне збирання корисних компонентів цих відходів (по можливості залучити кошти з державного та місцевого бюджету); придбання спеціалізованих контейнерів, підтримувати в належному стані контейнерні майданчики;
- по можливості стимулювати суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами (оренда землі на пільгових умовах);

- здійснювати координацію діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, які знаходяться на території ради в межах компетенції;
- визначити в установленому законом порядку розміру платежів за розміщенням відходів;
- щороку затверджувати на сесії міської ради коефіцієнти оплати за понадлімітні забруднення та скиди суб'єктів підприємницької діяльності з опередженням часу на 2 роки;
- здійснювати контроль за раціональним використанням та безпечним поведінням з відходами на території ради;
- систематично проводити ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів;
- сприяти в пропагуванні законодавства про відходи серед населення, стимулювати залучення населення до збирання і заготівлі ресурсноцінних відходів;
- постійно здійснювати контроль за впорядкуванням та утриманням в належному санітарному стані міського полігону твердих побутових відходів.

Висновки

Сучасна екологічна ситуація у місті Заводське зумовлена тим, що протягом свого розвитку місто стало промисловим центром Лохвицького району. У зв'язку з цим, екологічний стан у місті напружений, хоча великого спаду виробництва не спостерігається та виконання ряду першочергових заходів організаційного і технічного напрямків частково стримують наростання негативних процесів деградації довкілля.

Заводському притаманні як специфічні так і неспецифічні екологічні проблеми малих міст.

Конкретизуючи найвагоміші чинники екологічного стану, слід перш за все виділити такі:

- значна кількість автомобільного транспорту з низькими екологічними параметрами автомобілів призводить до стабільно високого рівня шкідливих викидів в атмосферу;
- забезпечення населення питною водою, яка відповідала б гігієнічним вимогам;
- санітарно-епідеміологічна безпека місць масового відпочинку.

Не менш значущими є проблеми покращання стану зеленої зони міста, захист від впливу фізичних та геологічних факторів.

Стабілізація і покращення екологічної ситуації у місті повинна здійснюватися за такими напрямками:

- реалізація комплексу організаційно-технічних заходів щодо забезпечення ефективної експлуатації суб'єктів господарської діяльності та природоохоронних об'єктів за неухильного дотримання природоохоронного законодавства, що повинно призвести до повного використання наявного природоохоронного потенціалу і покращення системи платежів за викиди та скидання забруднюючих речовин;

- реалізація комплексу першочергових технічних заходів щодо введення в дію об'єктів, які будуються або запроектовані в комунальному господарстві та промисловості;

- виконання програм структурної і технологічної перебудови промисловості та програм щодо впровадження вискоелективних систем очищення стічних вод, оборотного та повторного використання, ефективних систем очищення викидів в атмосферу, утилізації промислових і побутових відходів.

Для забезпечення екологічної безпеки мешканців необхідно вже найближчим часом здійснити такі заходи:

- продовження поетапної реалізації Програми реорганізації поводження з побутовими та негабаритними відходами, переснащення засобів їх зберігання та транспортування;

- розробка проектно-кошторисної документації будівництва очисних споруд міста (каналізаційні мережі);

- створити організаційно – економічні умови для впровадження кращих світових і вітчизняних зразків техніки і технологій, приступити до реалізації програм та проектів щодо енерго- та ресурсозбереження.

Проте, слід мати на увазі, що для прийняття оптимальних управлінських рішень, необхідно мати адекватну інформацію про стан компонентів довкілля, фактичні та гранично допустимі навантаження на екосистему міста.

В результаті реалізації Програми буде забезпечено:

- економію паливно-енергетичних ресурсів;
- зменшення шкідливих викидів від генеруючих об'єктів теплопостачання;
- зменшення викидів в атмосферу;
- покращання водопостачання та якості питної води ;
- припинення забруднення річок та інших водойм міста стічними водами;
- використання побутових і промислових відходів як вторинної сировини;
- покращання озеленення території міста ;
- залучення об'єднань громадян до здійснення екологічних програм і різних природоохоронних заходів та використання громадської думки в процесі прийняття екологічно значущих рішень.